

STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานแนวพระราชดำริหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ โดยมีใจความตอนหนึ่งว่า “...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขั้นให้รวดเร็ว แต่ประการเดียว โดยไม่ให้เห็นปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้...” แนวพระราชดำรินี้ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่ราษฎร มานานกว่า 40 ปี เพื่อให้ราษฎรสามารถดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเอง มีสติอยู่อย่างประมาณตนสามารถดำรงชีพปกติสุขอย่างมั่นคงและยั่งยืน

เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ องค์การสหประชาชาติ (United Nations :UN) โดยนายโคฟีอันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติในขณะนั้น ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (The Human Development Lifetime Achievement Award) เพื่อเทิดพระเกียรติเป็นกรณีพิเศษ ในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี โดยได้กล่าวสดุดีพระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และกล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นหลักการที่มุ่งเน้นการกลั่นกรองในการบริโภค เน้นความพอประมาณและการมีภูมิคุ้มกันในตัว สามารถต้านทานผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ "ทางสายกลาง" จึงเป็นการต่อยอดแนวทางที่สหประชาชาติที่มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (United Nations Development Programme UNDP) ได้กล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดพิมพ์ในรายงานประจำปี ๒๐๐๗ เพื่อเผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปยังประเทศสมาชิกกว่า ๑๕๐ ประเทศทั่วโลก

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้มีการวิเคราะห์ภาพอนาคตของประชาชนและสังคมไทยในระยะ ๕ ปีข้างหน้าไว้ว่า หากยุทธศาสตร์ชาติได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วนของสังคมไทยในการนำไปปฏิบัติจริง ประชาชนไทยจะมีความตื่นตัวต่อการทุจริตมากขึ้น ให้ความสนใจต่อข่าวสารและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อประเทศมากขึ้น มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริตทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อสาธารณะและสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยได้รับกระบวนการกล่อมเกลாதองสังคมว่าการทุจริตถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรม ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม

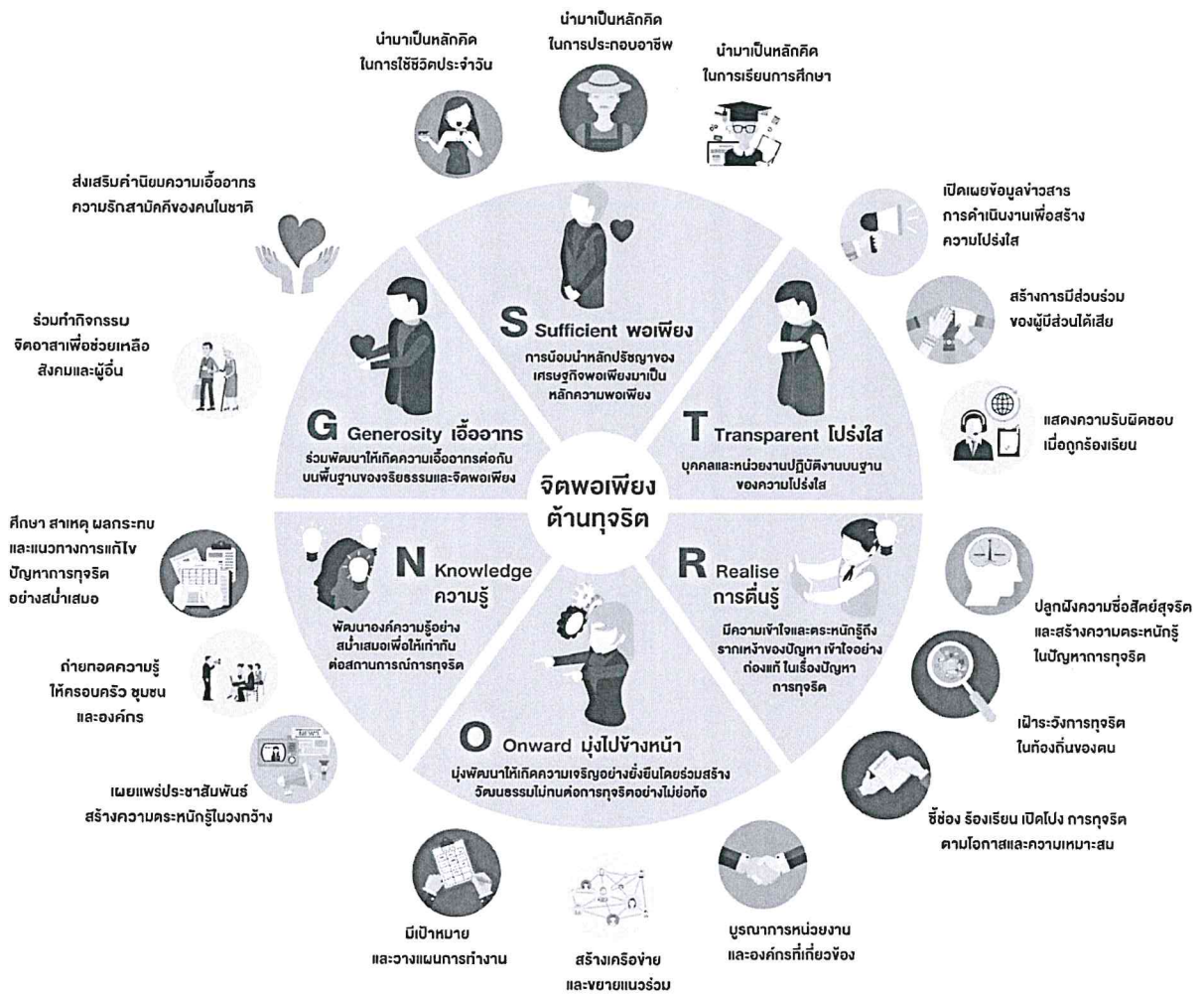
ประชาชนจะเริ่มเรียนรู้การปรับเปลี่ยนฐานความคิดที่ทำให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

วัฒนธรรมทางสังคมที่มีฐานอยู่บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะหล่อหลอมให้ประชาชนไม่กระทำการทุจริต เนื่องจากมีพื้นฐานจิตที่พอเพียง มีความละเอียดต่อการทุจริตประพฤตมิชอบ และไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริต อันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม

เพื่อให้ภาพอนาคตดังกล่าวสามารถบรรลุผลได้จริง หน่วยงานทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญ อย่างแท้จริงกับการปรับประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบกับหลักการต่อต้านการทุจริตอื่น ๆ เพื่อสร้างฐานจิตจิตพอเพียงต่อต้านการทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นพื้นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล โดยประยุกต์หลักบูรณาการ “STRONG” (รศ.ดร.มาณี ไชยธีรานุกูลศิริ, ๒๕๖๐) เป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมหน่วยงาน ประกอบด้วย

การประยุกต์หลักความพอเพียง ด้วยโมเดล

STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต

STRONG
จิตพอเพียงด้านทุจริต

การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วย โมเดล STRONG-จิตพอเพียงด้านทุจริต พัฒนาโดย รศ.ดร.มานี ไขเย็นธรรมาวุฒิสริ, 2560

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7
NACC Regional Office 7

ต้องคิดอย่างไรเพื่อป้องกัน ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน

1. การกระทำของมนุษย์ มี 3 ระดับ

ระดับที่ 1

ความดี

การกระทำเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น
หรือส่วนรวม

ระดับที่ 2

ปกติ

(การละเว้นความชั่ว)

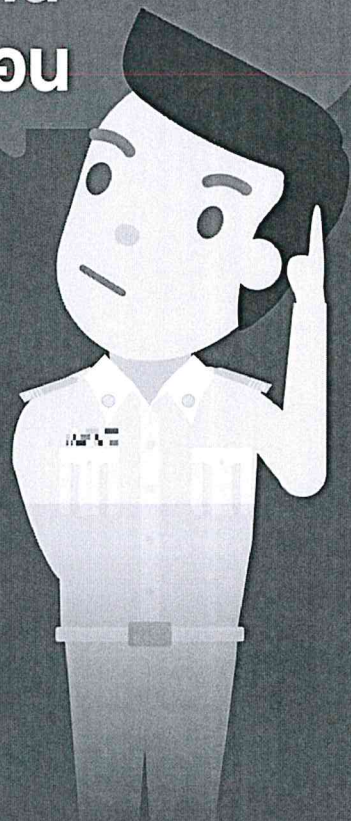
การทำเพื่อตนเอง แต่ก็ไม่ได้ทำให้ผู้อื่น
หรือส่วนรวมเดือดร้อน

ระดับที่ 3

ความชั่ว

การทำให้ผู้อื่น
หรือส่วนรวมเดือดร้อน

2. การทำความดี
ให้ดูที่เจตนา
ไม่ใช่ผลลัพธ์

3. การทำเพื่อประโยชน์ของตนเอง
ผู้อื่น หรือส่วนรวม ต้องเปรียบเทียบกับ
คุณธรรมเชิงสัมพัทธ์เสมอ
โดยดูว่าเป็นผลประโยชน์ระดับใด และไม่ทำให้
ผลประโยชน์ในระดับที่ใหญ่กว่าเสียหาย

4. คุณธรรมเชิงสัมพัทธ์

คือ การตัดสินใจเลือกผลประโยชน์ทับซ้อนในระดับที่ต่างกัน โดยต้องเลือกผลประโยชน์
ของส่วนรวมในระดับที่ใหญ่กว่าเสมอ ซึ่งสามารถแบ่งผลประโยชน์ออกเป็น 5 ระดับ

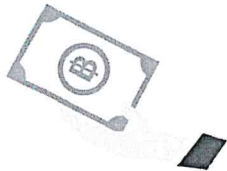
หลักการพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม พลเอกสุรต นาควิระ

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7
NACC Regional Office 7

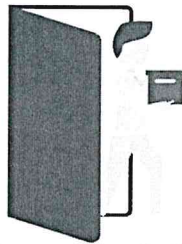
9 พฤติกรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าข่ายการขัดกันระหว่าง

ผลประโยชน์ ผลประโยชน์ ส่วนตัว ส่วนรวม

การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)

เช่น เจ้าหน้าที่ได้รับเงิน บริการ ของขวัญต่างๆ
จากบริษัทเอกชนที่เคยเป็นผู้สัญญา
การค่อใบอนุญาตจากหน่วยงานตนเอง เป็นต้น

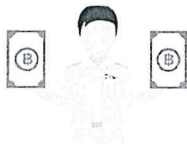
การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ หรือหลังเกษียณ และใช้อิทธิพลของคนที่มีอยู่ (Post-employment)

เช่น ผู้บริหารหน่วยงาน ลาออกไปเป็นที่ปรึกษา
ให้กับบริษัทเอกชนที่ขายวัสดุ หรือ รับการตรวจสอบ
จากหน่วยงานเดิม

การทำธุรกิจกับตนเอง (Self-dealing)

เช่น ผู้บริหารหน่วยงาน ทำสัญญาซื้อขายกับ
บริษัทของภรรยาตนเอง

การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)

เช่น เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี เปิดบริษัทรับจ้างทำบัญชี
และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบัญชีแก่ผู้เสียภาษี เป็นต้น

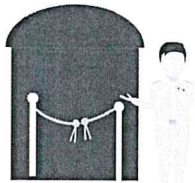
การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside information)

เช่น เจ้าหน้าที่รู้ข้อมูลการโครงการตัดถนน และ
ให้พวกพ้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการ
และขายให้กับราชการในราคาสูง

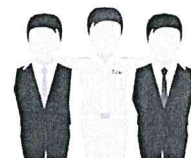
ใช้อิทธิพลสินราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage)

เช่น การนำเครื่องใช้สำนักงานไปใช้ที่บ้าน การนำรถยนต์ราชการ
ไปใช้ธุระส่วนตัว และการใช้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานส่วนตัว

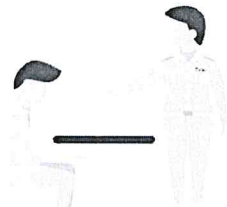
นำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์การเมือง (Pork-barreling)

การที่ผู้บริหารท้องถิ่นจัดทำโครงการเอื้อประโยชน์
ให้แก่ผู้สนับสนุนหรือหัวหน้าก่อนหมดวาระ

การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์ แก่เครือญาติพวกพ้อง (Nepotism)

เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อิทธิพลของตนฝากลูกหลาน
ของญาติพวกพ้องเข้าทำงานในหน่วยงานที่ตน
มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลอยู่

ใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น (Influence)

เช่น ผู้บังคับบัญชา ใช้ตำแหน่งหน้าที่ข่มขู่ผู้ใต้บังคับบัญชา
ให้หยุดดำเนินคดีกับเครือญาติหรือพวกพ้องของตน

คู่มือความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เล่ม 2

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7
NACC Regional Office 7

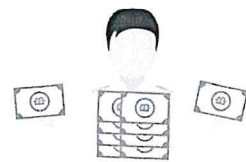
นิยามและรูปแบบของ

การทุจริต

การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption)

การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับกลางและระดับล่าง ต่อประชาชนทั่วไปโดยการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ

การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption)

การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงโดยบิดเบือนนโยบาย หรือใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์

การยักยอก (Embezzlement)

การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนำเงิน หรือสิ่งของในราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

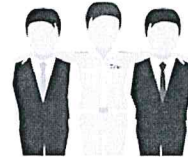
การติดสินบน (Bribery)

การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์หรือสิ่งตอบแทนต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดกฎหมาย

การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism)

การใช้อำนาจที่มี ให้ผลประโยชน์หรือการงาน แก่เพื่อนครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด

การอุปถัมภ์ (Patronage)

การคัดเลือกบุคคลจากเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

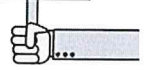

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

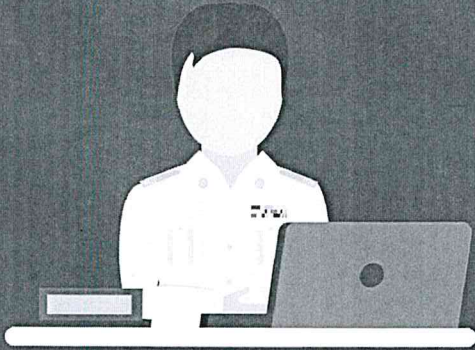
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับ ประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือสถานะมากกว่า 1 สถานะ

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. 2560

หน้าที่ของภาครัฐ

มาตรา 59

รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือความลับของทางราชการตามกฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารได้สะดวก

มาตรา 63

รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนและให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและพฤติกรรมมิชอบทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน และจัดให้มีการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด

มาตรา 76

หน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้นับถือการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่ลือลอปปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา 78

รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มาตรา 253

ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมถึงลดกีดกันให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิภาคประชาชน/ชุมชน

มาตรา 41

- > ได้ทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ
- > เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยเร็ว
- > พ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐ

มาตรา 43

เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรืองดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชน หรือชุมชน

มาตรา 50

บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

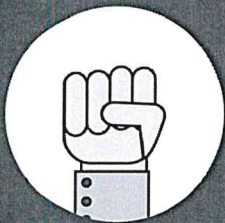
มาตรา 258

- > ด้านการเมือง ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดผล โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
- > ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดผลโดยให้มีการปรับปรุงระบบจัดซื้อจัดจ้าง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

CORRUPTION

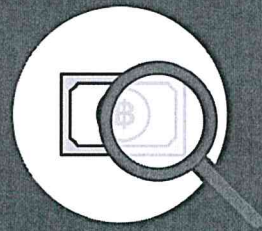

1 ด้านปราบปรามการทุจริต

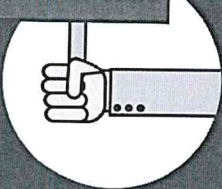
- ▶ กอดถอนจากตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง / ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง
- ▶ ดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรณีร่ำรวยผิดปกติ หรือทุจริต
- ▶ ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ กรณีกระทำความผิดฐานทุจริต

2 ด้านตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

- ▶ การตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ▶ การดำเนินการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินกรณีร่ำรวยผิดปกติ

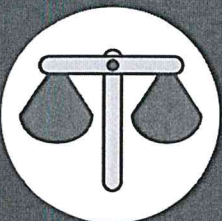
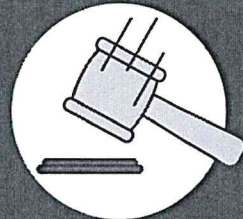
CORRUPTION

3 ด้านป้องกันการทุจริต

- ▶ เสนอมาตรการความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล คตง. เพื่อป้องกันการทุจริต
- ▶ ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต เสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต
- ▶ กำกับดูแลคุณธรรม จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กำหนด

5 ดำเนินการตามกฎหมายอื่นที่กำหนด ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

- ▶ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542
- ▶ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502
- ▶ พ.ร.บ. การจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543
- ▶ พ.ร.บ. ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542

คู่มือความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เล่ม 1

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7
NACC Regional Office 7

ที่มา : 1. <http://www.ita.ru.ac.th/images/itaru/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%884.pdf>

2. <https://www.facebook.com/NaccRegional7/photos/a.341251866271486/531542423909095/?type=3>